

KODEKS PONAŠANJA ZA AUTORE

Napomena: Ovaj dokument temelji se na COPE Smjernicama iz 1999. godine, COPE Kodeksu ponašanja iz 2003, COPE Smjernicama najbolje prakse iz 2007, COPE Kodeksu ponašanja i najbolje prakse za urednike časopisa iz 2011, Principima transparentnosti i najboljoj praksi u znanstvenom izdavaštvu iz 2014., Preporukama o etičnosti u objavljivanju udruge World Association of Medical Editors. (WAME), Financial Theory and Practice, Etičke smjernice za izdavanje časopisa (http://www.ijf.hr/download_file.php?file=eticke-smjernice.pdf), Libri & Liberi, Etički postupnik i smjernice uredničkoga rada za izdavanje časopisa (http://www.libriandliberi.org/wp/wp-content/uploads/2015/05/Eti%C4%8Dki-postupnik_LL_2015.pdf)

Kodeks ponašanja za autore je osmišljen kako bi osigurao skup minimalnih standarda kojih bi se autori trebali pridržavati.

1. Standardi izvještavanja

Autori koji izvještavaju o izvornim istraživanjima dužni su svoj rad predstaviti na ispravan način u skladu s uzusima znanstvene i akademske komunikacije i u kontekstu prethodnih istraživanja te ponuditi objektivnu raspravu o njegovu značaju i važnosti. Autori su također dužni opisati primijenjene metode i predstaviti rezultate na jasan i nedvosmislen način. Rad treba sadržavati dovoljno detalja i referenci kako bi se drugima omogućilo provjeravanje rada. Prijevarne ili namjerno iznesene netočne tvrdnje predstavljaju neetično ponašanje i nisu prihvatljive. Prikazi i stručni članci također trebaju biti precizni i objektivni, a radovi koji obuhvaćaju stavove uredništva trebaju biti jasno naznačeni.

2. Pristup podacima i čuvanje materijala

Autore se može zatražiti da pruže temeljne podatke u vezi s radom za potrebe uredničke recenzije i oni trebaju biti spremni omogućiti javni pristup takvim podacima, ako je to moguće, te čuvati takve podatke razumno vrijeme nakon objavljivanja.

3. Izvornost i plagijati

Autori se trebaju potruditi napisati u potpunosti izvorni rad, a ako su koristili rad i/ili riječi drugih, precizno prenijeti citiranja ili navođenja. Plagijati u svim oblicima predstavljaju neetično izdavačko ponašanje koje nije prihvatljivo. Plagijati se pojavljuju u mnogo oblika, od “podvaljivanja” tuđih radova kao autorovih vlastitih, prepisivanja ili parafraziranja bitnih dijelova tuđih radova (bez navođenja izvornih autora) do prisvajanja rezultata tuđih istraživanja. Autori se obvezuju ishoditi dozvolu od nositelja autorskih prava za objavljivanje ilustracija, fotografija, tablica i sličnih materijala zaštićenih zakonima o autorskim pravima. Materijale zaštićene autorskim pravima dopušteno je reproducirati jedino uz odgovarajuće dopuštenje i zahvalu.

4. Višestruka ili istovremena objavljivanja

Autori ne bi trebali predavati za izdavanje rukopise koji opisuju isto istraživanje u više časopisa ili primarnih publikacija. Istovremeno predavanje istog rukopisa u više časopisa predstavlja neetično ponašanje u izdavaštvu i nije prihvatljivo. Autor ne smije predavati na razmatranje ranije objavljeni rad u drugi časopis. Objavljivanje nekih vrsta članaka (npr. prijevoda) u više od jednog časopisa ponekad je opravdano, pod pretpostavkom ispunjenja određenih uvjeta. Autori i urednici dotičnih časopisa moraju dati suglasnost za sekundarno objavljivanje koje se može temeljiti na istim podacima i tumačenje primarnog dokumenta. Primarna referenca mora biti citirana u sekundarnom izdanju.

5. Navođenje izvora

Uvijek je potrebno ispravno navesti rad drugih osoba. Autori bi trebali citirati izvore koji su bitno utjecali na sadržaj istraživanja i rukopisa. Informacije koje su dobivene privatno, primjerice u razgovoru, korespondencijom ili u raspravi s trećim osobama ne smiju se koristiti ili prenijeti bez izričitog, pisanog dopuštenja izvora. Informacije dobivene tijekom obavljanja povjerljivih usluga, kao što je primjerice recenziranje rukopisa ili prijava projekata za financiranje ne smiju se koristiti bez izričitog pisanog odobrenja autora rada koji je bio predmet tih usluga.

6. Autorstvo radova

Autorstvo treba ograničiti na osobe koje su znatno pridonijele koncepciji, osmišljavanju, izvršenju ili interpretaciji istraživanja. Sve osobe koje su značajno pridonijele trebale bi biti navedene kao koautori. Ukoliko postoje druge osobe koje su sudjelovale u nekim bitnim aspektima istraživačkog projekta, treba ih spomenuti ili navesti da su dali doprinos. Autor koji prijavljuje rad treba se pobrinuti da su svi stvarni koautori potpisani te da nisu kao koautori potpisani oni koji nisu stvarno sudjelovali u pisanju rada, kao i da su svi koautori vidjeli i odobrili konačnu verziju rada te da su pristali na predavanje rada na objavu.

7. Komunikacija s urednicima i recenzentima

Od autora se očekuje da na uredničke i recenzentske komentare reagira profesionalno i pravovremeno. Ako autor odluči povući rukopis koji je već upućen u recenzentski postupak ili nije spreman prihvatiti recenzentske sugestije, o tome treba odmah obavijestiti glavnoga urednika.

8. Iznošenje podataka i sukob interesa

Autori bi u svojim rukopisima trebali objaviti svaki financijski ili drugi bitan sukob interesa koji bi mogao utjecati na rezultate ili interpretaciju njihovih rukopisa. U rukopisima je potrebno jasno navesti sve organizacije koje su dale potporu istraživanju kao i sve izvore financiranja te njihovu eventualnu ulogu u provođenju istraživanja i obradi i objavljivanju njegovih rezultata. Ukoliko izvor financiranja nije jasno istaknut, smatra se da financijske troškove istraživanja i izrade rukopisa snosi sam autor. Primjeri mogućih sukoba interesa koji trebaju biti objavljeni uključuju zaposlenje, konzultacije, vlasništvo dionica, honorare, plaćene stručne iskaze, prijavu i registraciju patenata te darovnice ili ostale izvore financiranja. Potencijalni sukob interesa trebao bi biti objavljen u najranijoj mogućoj fazi.

9. Osnovne greške u objavljenim radovima

Kada autor otkrije značajnu grešku ili netočnost u svojem objavljenom radu, njegova je obveza bez odgode obavijestiti urednika ili izdavača te surađivati s urednikom kako bi opozvali ili ispravili rad. Ako urednik sazna od treće osobe da objavljeni rad sadrži značajnu grešku, obveza je autora bez odgađanja opozvati ili ispraviti rad ili pružiti uredniku dokaze o ispravnosti izvornog rada.